

Cum pot solicita despăgubiri sau alte mijloace de reparare de la autorul infracțiunii în cadrul unui proces (acțiune penală) și cui ar trebui să adresez cererea în acest sens?

Dreptul la despăgubire din partea autorului unei infracțiuni poate fi invocat oral în cadrul procedurii penale, cu consemnare în procesul-verbal de ședință, sau prin intermediul unei cereri scrise specifice. Victima care are prin lege dreptul de a solicita despăgubiri de la inculpat pentru prejudiciile cauzate prin săvârșirea infracțiunii are, de asemenea, dreptul să formuleze o cerere prin care să solicite instanței să oblige inculpatul, în hotărârea sa de condamnare, să plătească despăgubiri pentru prejudiciile cauzate; victima trebuie să formuleze această cerere cel târziu până la sfârșitul cercetării sau al cercetării accelerate. Cererea trebuie să precizeze motivele solicitării despăgubirii, precum și cuantumul despăgubirii solicitate. Victima este informată cu privire la dreptul de despăgubire și procedura de exercitare a acestui drept în cursul ședinței.

În cazul în care există o îngrijorare legitimă cu privire la faptul că satisfacerea dreptului de despăgubire al victimei pentru prejudiciile cauzate prin săvârșirea infracțiunii va fi împiedicată sau obstructivă, se poate institui sechestrul asupra bunurilor sau asupra altor drepturi patrimoniale ale inculpatului până la concurența cuantumului probabil al prejudiciului. Instanța decide cu privire la instituirea sechestrului pe baza unei cereri formulate de procuror sau de victimă; în etapa preprocesuală, procurorul decide pe baza unei cereri formulate de victimă; în etapa preprocesuală, procurorul poate asigura creanța, chiar și fără o cerere a victimei în acest sens, dacă protejarea intereselor victimei impune acest lucru, în special dacă există un risc de întârziere.

În ce etapă a procedurii penale ar trebui să prezint cererea?

Pentru ca cererea de reparare a prejudiciilor să fie soluționată în cadrul procedurii penale, aceasta trebuie să fie formulată de victimă până la sfârșitul cercetării sau al cercetării accelerate.

Ce pot solicita în cerere și cum prezint această cerere (trebuie să indic o sumă totală și/sau să precizez prejudiciile individuale, beneficiul nerealizat și dobânzile)?

Pentru ca o instanță să analizeze o cerere de acordare de despăgubiri în cadrul procedurii penale, victima trebuie să formuleze cererea în mod corect și în termen. Cererea de despăgubire depusă până la cel târziu la sfârșitul etapei de cercetare este considerată a fi o cerere formulată în termen, ceea ce înseamnă că, în principiu, este necesar ca aceasta să fie depusă înainte de examinarea finală a dosarului aflat în cercetare penală. Cererea prin care se pretind despăgubiri trebuie să conțină motivarea și cuantumul despăgubirii pe care o solicită victima. Astfel, instanța este obligată să țină cont de cuantumul despăgubirilor solicitate de victimă în cursul procedurii penale.

Există un formular specific pentru astfel de cereri?

Nu.

Ce elemente de probă sunt necesare pentru a-mi susține cererea de despăgubire?

În cursul cercetării, este necesar să se prezinte elemente de probă care să demonstreze caracterul rezonabil al cererii de despăgubire și din care este posibil să se deducă în mod fiabil cuantumul prejudiciilor suferite. În caz de vătămare corporală, este posibil ca în cursul cercetării să fie desemnat un expert care va evalua gravitatea vătămării corporale suferite.

Există taxe judiciare sau alte cheltuieli aferente cererii mele?

Nu se percep taxe în legătură cu solicitarea de despăgubiri în cadrul procedurii penale.

Pot beneficia de asistență juridică înainte și/sau în timpul procedurii? Pot beneficia de asistență juridică dacă nu locuiesc în țara în care are loc procedura?

Dacă apreciază că este necesar să protejeze interesele unei victime care formulează o cerere de despăgubire și nu dispune de resurse suficiente pentru a plăti costurile conexe, procurorul din cadrul etapei preprocesuale, ulterior formulării învinuirii, sau președintele completului de judecată din cadrul procesului penal poate să desemneze un avocat drept reprezentant al victimei, chiar și fără a exista o cerere în acest sens. Victima trebuie să facă dovada că nu dispune de resurse suficiente.

La primul contact cu victima, autoritatea de urmărire penală este obligată să îi pună acesteia la dispoziție informații în formă scrisă cu privire la drepturile sale în cadrul urmăririi penale și cu privire la organizațiile de sprijin al victimelor, inclusiv serviciile furnizate de acestea. Consultanța juridică face de asemenea parte din aceste servicii.

În ce caz instanța penală mi-ar respinge cererea sau ar refuza să se pronunțe cu privire la cererea mea împotriva autorului infracțiunii?

În cazul în care din administrarea elementelor de probă nu reiese că există temei pentru a se constata o obligație de despăgubire sau în cazul în care este necesar să se prezinte elemente de probă suplimentare care depășesc necesitățile organelor de urmărire penală pentru adoptarea unei decizii cu privire la obligația de despăgubire.

Pot contesta o astfel de decizie sau pot solicita alte mijloace de reparare?

Da, victima poate formula o cale de atac împotriva unei astfel de decizii în ceea ce privește cererea de despăgubire.

În cazul în care calea de atac formulată de victimă este respinsă, aceasta poate formula cererea pentru acordarea de despăgubiri direct împotriva autorului infracțiunii în cadrul unei proceduri civile. În cazul infracțiunilor săvârșite prin violență, victima se poate adresa Ministerului Justiției pentru a primi despăgubiri pentru vătămarea corporală suferită, precum și prejudicii morale în cazul anumitor infracțiuni împotriva libertății și a demnității umane.

Dacă instanța îmi acordă dreptul de a primi despăgubiri, cum pot asigura executarea hotărârii judecătorești împotriva autorului infracțiunii și ce asistență pot primi în acest sens?

În cazul în care autorul infracțiunii nu își îndeplinește în mod voluntar obligațiile astfel cum este obligat de instanță în cadrul procedurii penale, victima dobândește în momentul în care o astfel de hotărâre judecătorească devine executorie un titlu executoriu, pe care poate să îl opună autorului infracțiunii în vederea executării silită a deciziei în cauză în cadrul unei proceduri de executare silită. În astfel de cazuri, victima poate să solicite asistență juridică din partea unui avocat.

Ultima actualizare: 06/05/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.